

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av upphovsrättslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Upphovsrättslagen ska enligt förslaget ändras så att kompensationen för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk betalas med anslag i statsbudgeten.

I syfte att dimensionera kompensationen på rätt sätt ska en utredning göras om framställningen av exemplar för enskilt bruk och om hur allmän sådan framställning är.

De paragrafer som gäller kompensationsavgiften och som enligt förslaget inte ändras

ska upphävas. När lagen träder i kraft upphävs även de paragrafer i upphovsrättsförordningen som gäller kompensationsavgiften.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

I 2 a kap. i upphovsrättslagen (404/1961) föreskrivs om kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Med en kompensationsavgift för privatkopiering gottgörs upphovsmännen av upphovsrättsligt skyddade verk och övriga rättsinnehavare för att verk och skyddade föremål som omfattas av närstående rättigheter kopieras för enskilt bruk inom ramen för inskränkningen som föreskrivs i upphovsrättslagen.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, nedan *informationssamhällsdirektivet*, kan upphovsrätten begränsas genom att tillåta privatkopiering om rättsinnehavarna får en rimlig kompensation (fair compensation) för kopieringen.

Den kompensation som avses i direktivet och som medlemsstaten ska arrangera när den, inom ramen för direktivet, föreskriver om undantag eller inskränkningar när det gäller rätten till mångfaldigande av ett verk, utgör ersättning till upphovsmännen eller innehavarna av de närstående rättigheterna för användning av alster skyddat av upphovsrätten eller av närstående rättigheter, i detta fall kopiering av alster för privat bruk. I skäl 35 i direktivets ingress står det att ”när det gäller vissa undantag eller inskränkningar bör rättsinnehavarna få rimlig kompensation för att ge dem skälig ersättning för användningen av deras skyddade verk eller andra alster”.

Enligt det ovannämnda skälet gäller att ”vid fastställande av formen, de närmare bestämmelserna om och den eventuella nivån på denna rimliga kompensation bör de särskilda förhållandena i varje enskilt fall beaktas. När dessa förhållanden bedöms är ett värdefullt kriterium den eventuella skadan för rättsinnehavarna av åtgärden i fråga. I de fall när rättsinnehavarna redan har erhållit betalning i någon annan form, t.ex. som en del av en licensavgift, behöver det inte krävas någon särskild eller separat betalning. Vid fastställandet av nivån på den rimliga kompensationen bör full hänsyn tas till i hur

stor utsträckning sådana tekniska åtgärder som avses i detta direktiv används. I vissa situationer när förfånget för rättsinnehavaren är obetydligt behöver det inte uppkomma någon betalningsskyldighet.”

Ersättning för privatkopiering har uttagits i form av en kassettavgift sedan 1984 och från och med 2006 som en kompensationsavgift för möjligheten att använda inspelningsunderlaget till framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Enligt lagen är tillverkare eller importör av anordningen samt subsidiärt dess återförsäljare ansvarig för avgiften. Avgiften bestäms av anordningens eller inspelningsunderlagets inspelningskapacitet och betalas av konsumenten som en del av försäljningspriset.

Kompensationen till rättsinnehavarna uttas för inspelningsunderlag och -medier som kan spela in ett verk och som i betydande grad används för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Kompensationsavgiften betalas till Teosto rf. som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt för denna avgift. Inflödet av kompensationsavgiften fördelas årligen som direkt kompensation till upphovsmännen samt som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem i enlighet med en dispositionsplan för medlen som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt.

Med statsrådets förordning föreskrivs vilka anordningar som omfattas av kompensationsavgiften för privatkopiering samt storleken på avgiften. Statsrådets förordning om storleken på den avgift som ska betalas vid tillverkning och import av oinspelade ljud- och bildband och andra inspelningsmedier år 2014 (946/2013) är i kraft till den 31 december 2014.

Kompensationsavgift uttas för närvarande för analoga och digitala inspelningsunderlag samt digitala inspelningsmedier, exempelvis mp3-spelare, inspelningsbara digitalboxar och externa hårddiskar.

Inflödet av kompensationsavgiften som steg till cirka 12 miljoner euro åren 2004—2008, med en temporär ökning med cirka 3 miljoner euro år 2007 på grund av digitalövergången, har sjunkit till cirka 6,5—7 mil-

joner euro åren 2011—2013. Inflödet beräknas uppgå till cirka 5 miljoner euro år 2014. Nedgången i inflödet av kompensationsavgiften till denna nivå har negativa konsekvenser för verksamhetsförutsättningarna för aktörer inom kreativt arbete. Inflödet kan inte betraktas som rimlig kompensation för privatkopiering, som under 2011—2013 inte visat tecken på att minska. Det har inte funnits förutsättningar för att utöka antalet anordningar som omfattas av kompensationsavgiften eller för att höja avgiften.

Utbudet av anordningar för privatkopiering har blivit mångsidigare. Kopiering av verk har övergått från traditionella inspelningsunderlag och -medier som i stort sett endast lämpar sig för inspelning och kopiering till anordningar som också kan användas för andra ändamål än kopiering och inspelning. Direkt licensiering av material håller också på att utvecklas, men detta uppskattas inte åtminstone på kort sikt minska sådan privatkopiering som omfattas av kompensation. Konsekvensen av ovan beskrivna utvecklingen är att det inte ackumuleras kompensationsavgift för alla sådana inspelningsunderlag och -medier som verk spelas in på för enskilt bruk på det sätt som lagen avser.

Enligt regeringsprogrammet ska ”systemet med ersättningsavgifter reformeras för att säkra de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten inom branschen under förhållanden då den tekniska utvecklingen är snabb”. Enligt de åtgärder om den digitala marknaden som skrivits in i programmet för främjande av sund konkurrens ska undervisnings- och kulturministeriet utreda ”på vilket sätt systemet med kompensationsavgifter skulle kunna reformeras före 2014 i enlighet med regeringsprogrammet i förhållanden med snabb teknisk utveckling”.

Skrivningen i regeringsprogrammet har börjat verkställas 2012. Projektet har styrts av en arbetsgrupp med representanter för regeringspartierna under ledning av kulturministerns statssekreterare.

I regeringspropositionen föreslås det att man inför ett nytt system, där man finansierar kompensationen för privatkopiering med ett ramtillägg i statsbudgeten. Kompensationen ska till sin storlek vara sådan att den så som avses i informationssamhallsdirektivet kan betraktas som en rimlig kompensation (fair

compensation) för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk.

När staten genom lagstiftningen tillåter framställning av exemplar för enskilt bruk och därigenom inskränker upphovsrätten och när informationssamhallsdirektivet i sådana fall förutsätter att upphovsmännen får kompensation, men när det samtidigt inte går att samla in tillräckligt med avgifter som en del av försäljningspriset för inspelningsunderlag, är det motiverat att staten står för kompensationen av privatkopieringen med skattemedel.

Nivån på kompensationen grundar sig i början på tidigare inflöden av kompensationsavgifter. Utgångsnivån på kompensationen 2015 och 2016 bestäms till 11 miljoner euro, som i sin helhet ska finansieras med anslag i statsbudgeten. För 2015 utfärdar statsrådet inte längre en förordning om avgifterna för anordningar och storleken på avgifterna. Vid beredningen av statsbudgeten för 2017 och efter det ska man för att bestämma rätt omfattning på kompensationen därtill beakta resultaten av en oberoende utredning om framställning av exemplar för enskilt bruk och dess mängd samt den utveckling som skett.

Gällande bestämmelser om den avgift som ska betalas vid tillverkning eller import av inspelningsunderlag ska enligt förslaget upphävas. Bestämmelserna om kompensationsavgiften i upphovsrättsförordningen ska också upphävas när lagen träder i kraft.

2 Propositionens konsekvenser

I propositionen föreslås en ändring av upphovsrättslagen, som har beaktats vid kompletteringen av statsbudgeten för 2015.

Godkännandet av förslaget förutsätter ett ramtillägg i undervisnings- och kulturministeriets huvudklass. Ett tillägg på 11 miljoner euro föreslås i budgeten för att användas till att organisera kompensationen till upphovsmännen för framställning av exemplar för enskilt bruk.

Framställningen av enskilda exemplar ska utredas årligen. De årliga utredningsresultaten beaktas när storleken på anslaget i statsbudgeten bestäms. Under de kommande åren förväntas dock inga stora och snabba förändringar i antalet framställda exemplar.

Genom att övergå från en kompensationsavgift som är kopplad till försäljningen av inspelningsmedier till en kompensation som ingår i statsbudgeten garanteras ett stabilt system som inte är beroende av om alla inspelningsunderlag och -medier som i betydande grad används för privatkopiering omfattas av avgiften vid en viss tidpunkt eller inte.

Betalningsskyldigheten för tillverkare, importörer och återförsäljare av inspelningsunderlag upphör. Därigenom försvinner även de administrativa kostnader som avgiften orsakat för olika led inom handeln. De administrativa kostnaderna uppskattades år 2011 till cirka 1 miljon euro per år. Alternativet, det vill säga att utvidga avgiften till nya kategorier av anordningar och på så sätt få fler betalningsskyldiga med i systemet, har i sin tur dessutom bedömts orsaka engångskostnader på till och med 3—5 miljoner euro.

Genom att slopa kompensationsavgiften sänks konsumentpriserna på inspelningsunderlag och -medier. Kompensationsavgiften av priset för exempelvis mp3-spelare och inspelningsbara digitalboxar är för närvarande 4—36 euro, beroende på lagringskapaciteten, och av priset för en extern hårddisk 9—18 euro.

Det behövs inte längre en organisation för att administrera kompensationsavgiften. Kompensationen kan i stället betalas direkt av undervisnings- och kulturministeriet, genom förmedling av organisationer som företräder upphovsmännen, till förmånstagarna av kompensationen, det vill säga upphovsmännen och rättsinnehavarna av de närstående rättigheterna. Samtidigt slopas de kostnader som uppstår av att utta kompensationsavgiften och förvalta medlen, som i det nuvarande systemet täckts med avkastningen av avgiften. Kostnaderna för indrivning och administration har årligen uppgått till cirka 500 000—700 000 euro.

Tillförlitligheten när det gäller utredning av privatkopiering förbättras eftersom utredningsverksamheten sker via ett oberoende forskningsinstitut som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet. Utvecklingen av den privata kopieringen ska bedömas av en rådgivande delegation tillsatt av statsrådet. Delegationen ska vara rådgivande expertorgan vid utredningen av framställning av exemplar för enskilt bruk.

Administrationn av systemet blir lättare och kostnadseffektiviteten i systemet förbättras märkbart. Lagstiftningen i dessa ärenden blir också enklare eftersom de nuvarande bestämmelserna om kompensationsavgiften i både upphovsrättslagen och -förordningen kan upphävas. Förvaltningen av kompensationen kommer inte att kräva pengar, utan hela anslaget kan, förutom den del som används för att utreda privatkopieringen, betalas som kompensation till upphovsmännen.

I och med reformen blir beslutsfattandet om ersättning för privatkopiering en del av beredningen av statsbudgeten och beslutsfattandet kring den. Det kommer inte längre att behövas årliga förhandlingar med tillverkare och importörer av inspelningsunderlag samt med organisationer som företräder upphovsmän och konsumentmyndigheter. Det är dessutom inte längre, före statsrådets beslut, nödvändigt med remissbehandlings- där kommunikationsministeriet och arbets- och näringsministeriet avger sina utlåtanden om storleken på kompensationsavgiften och de anordningar som ska omfattas av avgiften.

Reformen utökar arbetsmängden vid undervisnings- och kulturministeriet. Övervakningsmyndigheter kommer inte längre att sysselsättas av ersättningar för privatkopiering. Övervaknings- och granskningsuppgifter för tullmyndigheter och regionalförvaltningsverken upphör. När de paragrafer som berör kompensationsavgiften upphävs behövs inte heller längre handräckning av polisen för att genomföra granskningar.

Efter att reformen trätt i kraft tar den organisation som för närvarande uttar kompensationsavgiften hand om åtgärderna enligt det nuvarande systemet, i enlighet med beslutet om godkännande av organisation, ända tills alla redovisningar av kostnaderna och övriga redovisningar som det gamla systemet kräver är behandlade. Återbäring för betald avgift i fall som föreskrivs i lagen ska också kunna sökas till slutet av mars 2015.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet. Ett diskussionsmöte har ordnats om propositionen.

4 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Samtidigt med denna proposition behandlar riksdagen också regeringens proposition till

riksdagen med förslag till lag om ändring av upphovsrättslagen (RP 181/2014 rd). Genom denna proposition föreslås att lagens alla paragrafer kompletteras med rubriker samt att hänvisningsbestämmelserna ändras i paragrafer med en närliggande rättslig reglering.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

26 a §. Enligt paragrafens 1 mom. betalar staten kompensation till upphovsmännen för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Kompensationen betalas med anslag i statsbudgeten. Kompensationen ska till beloppet vara sådant att det kan betraktas som en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk.

Med kompensation avses kompensation enligt artikel 5.2 b i informationssamhällsdirektivet (fair compensation, på svenska rimlig kompensation), som rättsinnehavarna ska få när medlemsstaten beslutar om en inskränkning av rätten för en fysisk person till mångfaldigande av ett verk för privat bruk.

Enligt paragrafens 2 mom. ska man i syfte att kunna dimensionera kompensationen på ett rätt sätt göra en utredning om enskild framställning av exemplar och om hur allmän sådan framställning är. Utredningen av kopiering för enskilt bruk genomförs av ett oberoende forskningsinstitut som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet. Utredningen kan bestå av flera separata utredningar för att kartlägga framställningen av exemplar för enskilt bruk och dess omfattning. Kostnaderna för utredningen betalas med anslaget.

Det är viktigt att utredningsverksamheten organiseras så att man får en så neutral och ofärgad bild av omfattningen av privatkopieringen och av kopieringskällorna som möjligt som grund för nivån på och fördelningen av kompensationen. Detta förutsätter att planeringen av utredningen samt bedömning och tolkning av utredningsresultaten sker så objektivt som möjligt.

Vid planeringen och genomförandet av utredningarna kan man även dra nytta av den erfarenhet och kompetens när det gäller forskningsverksamhet om privatkopiering som Teosto ry samlat på sig efter att ha uttagit kompensationsavgift sedan mitten av 1980-talet.

Enligt paragrafens 3 mom. tillsätter statsrådet på förslag av undervisnings- och kulturministeriet en delegation, som ska vara rådgivande organ i frågor kring innehållet i och

planering av utredningar. Delegationens mandatperiod är fyra år.

Delegationen ska bestå av representanter för centrala myndigheter, såsom Konkurrens- och konsumentverket, kommunikationsministeriet och arbets- och näringsministeriet, samt av representanter för centrala intressentgrupper, såsom rättsinnehavarna och kollektiva förvaltningsorganisationer som företräder dem och näringslivet. Undervisnings- och kulturministeriets representant verkar som delegationens ordförande.

26 b §. Kompensationen betalas enligt paragrafens 1 mom. som direkt kompensation till verkens upphovsmän samt som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem i enlighet med en av undervisnings- och kulturministeriet årligen godkänd dispositionsplan för medlen. Detta motsvarar bestämmelsen i gällande 26 a §.

Enligt paragrafens 2 mom. betalas kompensationen till upphovsmännen genom förmedling av en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom ett visst område, så som också föreskrivs i gällande 26 a § 1 mom. Ministeriets dispositionsplan kan även omfatta mer detaljerade anvisningar för fördelning av kompensation till upphovsmännen inom det område som organisationen företräder. Organisationen ska vid fördelningen av direkt kompensation som betalas till upphovsmännen i form av personlig kompensation alltid behandla såväl upphovsmän som organisationen företräder som upphovsmän utanför organisationen jämlikt.

Enligt paragrafens 3 mom. övervakar undervisnings- och kulturministeriet att dispositionsplanen följs vid användningen och redovisningen av kompensationen. Ministeriet har rätt att av organisationen få de uppgifter som behövs för övervakningen.

45 §. I 45 § som gäller en utövande konstnärs rättigheter ändras 7 mom. i fråga om kompensation för privatkopiering till en hänvisning som avser tillämpning av 26 a och 26 b §.

46 §. I 46 § som gäller rättigheterna för en producent av ljudupptagning ändras 3 mom. i

fråga om kompensation för privatkopiering till en hänvisning som avser tillämpning av 26 a och 26 b §.

46 a §. I 46 a § som gäller rättigheterna för en producent av bildupptagning ändras 3 mom. i fråga om kompensation för privatkopiering till en hänvisning som avser tillämpning av 26 a och 26 b §.

49 a §. I 49 § som gäller en fotografs rättigheter ändras 3 mom. i fråga om kompensation för privatkopiering till en hänvisning som avser tillämpning av 26 a och 26 b §.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska de utredningsresultat som avses i lagens 26 a § 2 mom. för första gången beaktas vid beredningen av budgetpropositionen för 2017. En tillräcklig övergångstid är nödvändig för att man ska hinna organisera utredningen och samordna den med tidtabellen för beredningen av statsbudgeten.

Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska man dock när det gäller avgifter som tagits ut 2014 och vid betalningen av dem som kompensation till upphovsmännen tillämpa bestämmelserna i 26 c—26 f och 26 h § som upphävs genom denna lag. Det är mest ändamålsenligt att följa gällande bestämmelser och att dra nytta av befintliga förvaltningsstrukturer när det gäller att år 2015 förvalta de medel som uttagits i form av avgifter för inspelningsunderlag 2014 samt vid fördelningen av kompensationen till upphovsmännen.

Enligt 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen kan man till och med den 31 mars 2015 hos den organisation som för närvarande uttar kompensationsavgiften söka återbäring motsvarande den betalda avgiften enligt den 26 e § som upphävts.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Vad gäller egendomsskyddet för köpare av inspelningsunderlag som anskaffats då de nuvarande kompensationsavgiftsbestämmelserna var i kraft uppstår frågan om tillämpningen av bestämmelserna om återbäring av avgiften i 26 e § i upphovsrättslagen efter att kompensationen har föreskrivits att betalas från statsbudgeten.

Åren 2009—2013 utbetalades i genomsnitt 73 avgiftsåterbäringar i enlighet med 26 e § i upphovsrättslagen. Återbäringarna har i genomsnitt varit 76 euro. De utbetalda återbäringarna har årligen uppgått till i genomsnitt 5 600 euro. Det har därtill årligen betalats återbäring av avgifter, i allmänhet mellan 1 500 euro och 10 000 euro, för anordningar som förts ut från landet.

Eftersom avgifter inte längre ska uttas för inspelningsunderlag efter 2014 och de sista avgifterna som uttagits delas ut till upphovsmännen under 2015, behövs det inte längre en organisation som uttar kompensationsavgiften och förvaltar medlen efter detta. Det är av den anledningen också ändamålsenligt och rimligt att begränsa avgiftsåterbäringen så att den upphör i slutet av mars 2015.

Det är troligt att man börjar använda inspelningsunderlag eller inspelningsmedier för avsett ändamål strax efter anskaffning. Detsamma gäller importerade anordningar, som antingen säljs till konsumenterna eller exporteras från Finland till ett annat land för att säljas rätt snabbt.

Att begränsa rätten till avgiftsåterbäring till slutet av mars 2015 i enlighet med 26 e § 2 mom. kan inte anses orimligt kränka rätten till avgiftsåterbäring för användaren eller exportören av en anordning.

Lagförslaget kan inte anses vara problematiskt ur grundlagssynpunkt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i upphovsrättslagen (404/1961) 26 c—26 f och 26 h §, sådana de lyder, 26 c, 26 e och 26 h § i lag 821/2005, 26 d § i lagarna 442/1984, 34/1991, 1254/1994 och 1442/2009 och 26 f § i lag 442/1984, samt

ändras 26 a och 26 b §, 45 § 7 mom., 46 § 3 mom., 46 a § 3 mom. och 49 a § 3 mom., sådana de lyder, 26 a § i lagarna 821/2005 och 663/2008, 26 b § och 49 a § 3 mom. i lag 821/2005 samt 45 § 7 mom., 46 § 3 mom. och 46 a § 3 mom. i lag 763/2013, som följer:

26 a §

Staten betalar kompensation till upphovsmännen för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Kompensationen betalas med anslag i statsbudgeten. Anslaget ska till beloppet vara sådant att det kan betraktas som en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk.

I syfte att kunna dimensionera kompensationen på ett rätt sätt ska en utredning göras om enskild framställning av exemplar och om hur allmän sådan framställning är. Utredningen genomförs av ett oberoende forskningsinstitut som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet.

Statsrådet tillsätter en delegation på förslag av undervisnings- och kulturministeriet. Delegationen ska vara rådgivande expertorgan vid utredning som gäller enskild framställning av exemplar. Delegationens mandatperiod är fyra år.

26 b §

Kompensationen betalas som direkt kompensation till verkens upphovsmän samt som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem i enlighet med en av undervisnings- och kulturministeriet årligen godkänd dispositionsplan för medlen.

Kompensationen betalas till upphovsmännen genom förmedling av en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom ett visst område. Organisationen ska vid fördelningen av direkt kompensation behandla såväl upphovsmän som organisationen företräder som upphovsmän utanför organisationen jämlikt.

Undervisnings- och kulturministeriet övervakar att dispositionsplanen följs i användningen och redovisningen av kompensationen. Ministeriet har rätt att av organisationen få de uppgifter som behövs för övervakningen.

45 §

På förfarande som enligt 1—5 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 2, 3 och 5 mom., 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22 och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 29, 29 a, 41 och 42 §.

46 §

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 och 13 a §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 1 mom., 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22 och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom., 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

46 a §

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Resultaten av den utredning som avses i lagens 26 a § 2 mom. ska för första gången beaktas vid beredningen av budgetpropositionen för 2017.

De 26 c—26 f och 26 h § som upphävs genom denna lag ska dock tillämpas på avgifter som tagits ut 2014 och vid betalningen av dem som kompensation till upphovsmännen.

Återbäring motsvarande den betalda avgiften enligt den 26 e § som upphävs kan till och med den 31 mars 2015 sökas hos en organisation som avses i den 26 b § som upphävs.

49 a §

Helsingfors den 20 november 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

ANTTI RINNE

Kultur- och bostadsminister *Pia Viitanen*

Lag

om ändring av upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i upphovsrättslagen (404/1961) 26 c—26 f och 26 h §, sådana de lyder, 26 c, 26 e och 26 h § i lag 821/2005, 26 d § i lagarna 442/1984, 34/1991, 1254/1994 och 1442/2009 och 26 f § i lag 442/1984, samt

ändras 26 a och 26 b §, 45 § 7 mom., 46 § 3 mom., 46 a § 3 mom. och 49 a § 3 mom., sådana de lyder, 26 a § i lagarna 821/2005 och 663/2008, 26 b § och 49 a § 3 mom. i lag 821/2005 samt 45 § 7 mom., 46 § 3 mom. och 46 a § 3 mom. i lag 763/2013, som följer:

Gällande lydelse

26 a §

När det för spridning till allmänheten tillverkas eller till landet införs ett ljud- eller bildband eller någon annan anordning på vilken verk kan tas upp och som i betydande utsträckning används för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk skall tillverkaren eller importören betala en avgift baserad på anordningens speltid eller lagringskapacitet att användas som direkt kompensation till verkens upphovsmän samt som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem. Kompensationen betalas till upphovsmännen genom förmedling av en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom ett visst område i enlighet med en av undervisningsministeriet årligen godkänd dispositionsplan för avgiftens avkastning.

Den som till återförsäljning erbjuder en i 1 mom. avsedd anordning som en tillverkare eller importör har sålt, skall på uppmaning av den organisation som avses i 26 b § visa att organisationen har betalats en avgift för anordningen. Om avgiften inte har betalats skall återförsäljaren betala avgiften. Återförsäljaren har dock rätt att återkräva avgiften hos den tillverkare eller importör som primärt är ansvarig för avgiften eller hos en annan återförsäljare som subsidiärt är ansvarig för avgiften och hos vilken anordningen anskaffats

Föreslagen lydelse

26 a §

Staten betalar kompensation till upphovsmännen för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Kompensationen betalas med anslag i statsbudgeten. Anslaget ska till beloppet vara sådant att det kan betraktas som en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk.

I syfte att kunna dimensionera kompensationen på ett rätt sätt ska en utredning göras om enskild framställning av exemplar och om hur allmän sådan framställning är. Utredningen genomförs av ett oberoende forskningsinstitut som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet.

för återförsäljning.

Bestämmelser om vilka anordningar som omfattas av avgiften enligt 1 mom. och om avgiftens storlek utfärdas genom förordning av statsrådet efter det att kommunikationsministeriet och arbets- och näringsministeriet har gett sitt utlåtande om saken. Vid beredningen av förordningen ska undervisningsministeriet förhandla med organisationer som företräder i 1 mom. avsedda tillverkare och importörer samt organisationer som företräder upphovsmän och med konsumentmyndigheterna. Avgiften ska fastställas till ett belopp som kan anses utgöra en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Det ska föreskrivas en övre gräns för det totala belopp för varje anordning som avgiften inte får överskrida. Vid fastställandet av avgiftens storlek ska beaktas tillgänglig dokumentation över hur frekvent det är med framställning av enskilda exemplar och i vilken utsträckning tekniska åtgärder som hindrar privatkopiering har använts för skydd av sådana verk som gjorts tillgängliga för allmänheten. För varje typ av anordning ska dessutom hänsyn tas till den utsträckning i vilken anordningen kan användas för att framställa exemplar av verk som skyddats respektive icke skyddats med tekniska åtgärder.

26 b §

Avgiften betalas till en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk och som undervisningsministeriet för viss tid, högst fem år, på ansökan godkännt för denna uppgift. Endast en organisation åt gången kan godkännas för denna uppgift. Den organisation som godkänns skall ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen skall årligen lämna undervisningsministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Undervisningsministeriets beslut skall även om det överklagas iakttas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. En förutsättning för godkännande är att organisationen förbinder sig att i enlighet med en av undervisningsministeriet godkänd dispositionsplan använda en årligen mellan ministeriet och organisationen överenskommen del av

Statsrådet tillsätter en delegation på förslag av undervisnings- och kulturministeriet. Delegationen ska vara rådgivande expertorgan vid utredning som gäller enskild framställning av exemplar. Delegationens mandatperiod är fyra år.

26 b §

Kompensationen betalas som direkt kompensation till verkens upphovsmän samt som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem i enlighet med en av undervisnings- och kulturministeriet årligen godkänd dispositionsplan för medlen.

avgiftens avkastning som indirekt kompensation till upphovsmännen för ändamål som är gemensamma för dem.

Kostnaderna för administration dras av från avgiftens avkastning.

Kompensationen betalas till upphovsmännen genom förmedling av en organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom ett visst område. Organisationen ska vid fördelningen av direkt kompensation behandla såväl upphovsmän som organisationen företräder som upphovsmän utanför organisationen jämlikt.

Undervisnings- och kulturministeriet övervakar att dispositionsplanen följs i användningen och redovisningen av kompensationen. Ministeriet har rätt att av organisationen få de uppgifter som behövs för övervakningen.

26 c §

Undervisningsministeriet kan ge organisationen närmare föreskrifter om administrationen av avgiften. Ministeriet övervakar att avgiften administreras enligt föreskrifterna och att dispositionsplanen följs. Undervisningsministeriet har rätt att av organisationen erhålla för övervakningen behövliga uppgifter.

Undervisningsministeriet kan återkalla godkännandet av organisationen, om den inte iakttar föreskrifterna eller dispositionsplanen eller om den inte lämnar för övervakningen behövliga uppgifter och om den genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpda.

(upphävs)

26 d §

Organisationen har rätt att, utan hinder av tullagens (573/78) stadganden om tystnadsplikt, av tullmyndighet få behövliga uppgifter om enskilda importpanier.

En tillverkare eller en importör av anordningar samt, när organisationen särskilt kräver det, en försäljare som avses i 26 a § 2 mom. skall lämna organisationen de för uppbörden behövliga uppgifterna om de anordningar som de har tillverkat, importerat eller salufört.

Den som med stöd av 1, 2, 5 eller 6 mom. har fått uppgifter om en annans affärsverksamhet får inte utnyttja dem rättsstridigt eller

(upphävs)

röja dem för någon annan.

Tullmyndigheten får överlåta en anordning till importören endast om importören visar att han har betalt avgift till organisationen eller har ställt en av organisationen godkänd säkerhet för betalning av avgiften. Organisationen kan för viss tid eller tills vidare ge sitt samtycke till att anordningen överläts innan avgiften betalas eller säkerhet ställs för den, om det finns grundade skäl att anta att importören betalar avgiften som sig bör. Organisationen kan återta sitt samtycke, om importören försummar att betala avgiften eller att ge de upplysningar som avses i 2 mom.

Regionförvaltningsverket kan på ansökan av organisationen förplikta tillverkaren, importören eller en försäljare som avses i 26 a § 2 mom. att vid vite fullgöra sin skyldighet enligt 2 mom. I fråga om föreläggande och utdömande av vite iakttas i övrigt viteslagen (1113/1990).

Regionförvaltningsverket har i syfte att övervaka att den betalningsskyldighet som avses i 26 a § 1 mom. fullgörs rätt att förrätta granskning. Tillverkaren, importören eller den försäljare som avses i 26 a § 2 mom. ska för granskningen bereda inspektören tillträde till de affärs- och lagerlokaler, de markområden och fordon han besitter samt på begäran visa upp sin bokföring, sin affärskorrespondens, sina upptagningar för automatisk databehandling och andra handlingar, som kan ha betydelse för övervakningen. Den som förrättar granskningen har rätt att ta kopior av de handlingar som granskas. Den som förrättar granskningen har rätt att anlita en sakkunnig som utses av organisationen. Regionförvaltningsverket har rätt att till organisationen överlämna information som behövs för uppbörden.

Polisen är skyldig att vid behov ge regionförvaltningsverket handräckning för utförande av uppgifter som enligt 6 mom. ankommer på regionförvaltningsverket.

26 e §

(upphävs)

Den som använder eller exporterar anordningar är berättigad att av organisationen få återbäring motsvarande den betalda avgiften för anordningar som

- 1) förs ut från Finland,
- 2) används för yrkesmässig eller i samband med undervisning eller vetenskaplig forsk-

ning skeende framställning av exemplar av material som är skyddat enligt denna lag,

3) används för framställning av upptagningar för personer med funktionshinder,

4) används som minnes- eller lagringsanordning för databehandling i yrkesmässig verksamhet.

Yrkas inte återbäring bevisligen inom tre månader efter utgången av det år då rätten därtill uppkom, förfaller den.

Den organisation som tar ut avgiften kan bevilja tillstånd till att en enligt 1 mom. 2—4 punkten till återbäring berättigad användare får köpa av en i 26 a § avsedd tillverkare, importör eller återförsäljare eller själv för eget bruk enligt nämnda punkter importera en i 26 a § 1 mom. avsedd anordning utan kompensationsavgift.

26 f §

(upphävs)

Kan det påvisas att användare eller exportör enligt 26 e § 1 mom. är berättigad till återbäring för alla i ett bestämt tillverknings- eller importparri ingående anordningar eller för en betydande del av dem, kan uppbörden av avgiften till denna del lämnas därhän.

26 h §

(upphävs)

Närmare bestämmelser om verkställigheten av 26 a—26 f § utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

45 §

På förfarande som enligt 1—5 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 2, 3 och 5 mom., 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22 och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 26, 26 a—26 f och 26 h §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 29, 29 a, 41 och 42 §.

På förfarande som enligt 1—5 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 2, 3 och 5 mom., 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22 och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 29, 29 a, 41 och 42 §.

46 §

46 §

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 25 b

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 25 b

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a—26 f och 26 h §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

46 a §

46 a §

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a—26 f och 26 h §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

49 a §

49 a §

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 och 13 a §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 1 mom., 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22 och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom., 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 26, 26 a—26 f, 26 h, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 och 13 a §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 1 mom., 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22 och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom., 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Resultaten av den utredning som avses i lagens 26 a § 2 mom. ska för första gången beaktas vid beredningen av budgetpropositionen för 2017.

De 26 c—26 f och 26 h § som upphävs genom denna lag ska dock tillämpas på avgifter som tagits ut 2014 och vid betalningen av dem som kompensation till upphovsmännen.

Återbäring motsvarande den betalda avgiften enligt den 26 e § som upphävs kan till och med den 31 mars 2015 sökas hos en organisation som avses i den 26 b § som upphävs.